

Når vi skal skilles

Pjece om skilsmisse og separation

Indhold

Hvordan går man fra hinanden?.....	1
Separation og skilsmisse.....	1
Beslutninger og ansøgninger.....	2
Møde i Statsforvaltningen.....	3
Gebyrer for separation og skilsmisse.....	4
De to grundvilkår: ægtefællebidrag og bolig.....	5
Ansøgning om separation eller skilsmisse.....	8
Registreret partnerskab.....	9
Forældremyndighed, samvær og barnets bopæl.....	9
Børnebidrag, børnetilskud og børne- og ungeydelse.....	10
Bodeling.....	10
Gæld.....	11
Arv og livsforsikring.....	11
Efternavn.....	12
Faderskab.....	12
Skat.....	12
Sociale ydelser.....	12
Udenlandske statsborgere.....	12
Fri proces.....	13
Færøerne og Grønland.....	13
Vil du vide mere.....	13

Hvordan går man fra hinanden?

En separation eller skilsmisse kan være en meget vanskelig situation at håndtere. Livet skal tænkes om, og man skal i gang med en ny tilværelse. Samtidig er man ofte under følelsesmæssigt pres.

Denne publikation er tænkt som en hjælp til jer, som har brug for oplysninger om, hvad det betyder rent praktisk at blive separeret og skilt, og hvad I i hvert tilfælde skal forholde jer til undervejs.

Alle, der er blevet gift, kan blive separeret og skilt. I kan ikke gifte jer med en anden, før I er skilt.

Separation og skilsmisse

Hvis I ikke vil være gift længere, kan I blive separeret eller skilt. Hvis I er enige, kan I blive skilt uden først at have været separeret. I kan også vælge at blive separeret først. Hvis I er enige om det, kan I, hvornår I ønsker det, blive skilt, når først I er separeret. Hvis der ikke er enighed om skilsmisse efter separation, har en ægtefælle altid ret til skilsmisse efter 6 måneders separation.

Hvis I ikke er enige, har en ægtefælle altid ret til at blive separeret, og en ægtefælle har ret til skilsmisse uden separation, hvis

- den anden har været utro
- I har levet adskilt i de sidste to år pga. uoverensstemmelser
- den ene ægtefælle eller partner har udøvet vold mod den anden eller børnene
- der er bigami (den ene er gift/har indgået registreret partnerskab med to personer)
- den ene ægtefælle/partner har bortført et fælles barn til udlandet.

Alle sager om separation eller skilsmisse skal starte i Statsforvaltningen. Hvis den ene af jer eller I begge vil separeres eller skilles, skal I sende en ansøgning til Statsforvaltningen.

De fleste bliver separeret og skilt af Statsforvaltningen. Det kræver kun, at I er enige om beslutningen og grundvilkårene, eller at I kan blive enige om disse ting under Statsforvaltningens behandling af sagen. Hvis I ikke kan blive enige, skal retten afgøre sagen.

Hvis I ikke er enige, skal I til et møde – en vilkårsforhandling – i Statsforvaltningen. Under dette møde, vil vi prøve at hjælpe jer til at blive enige. Hvis I stadig ikke er enige, afslutter Statsforvaltningen sagen og giver jer mulighed for at bede os om at sende sagen i retten. Herefter er det retten, der behandler separations- eller skilsmissesagen, og bestemmer de vilkår, der ikke er enighed om.

Hvis I er enige om separation og skilsmisse og enige om vilkårene, kan I blive separeret og skilt uden at møde i Statsforvaltningen. I har dog altid mulighed for at komme til et møde om separation og skilsmisse i Statsforvaltningen, hvor I vil kunne få råd og vejledning om retsvirkningerne af en separation og skilsmisse og om retsvirkningerne af de aftalte vilkår.

Når I er blevet separeret, bliver I kun skilt, hvis I søger om det. Hvis I ikke søger om det, fortsætter I med at være separeret på ubestemt tid.

Hvis I fortsætter med at bo sammen i mere end 2-3 måneder, efter I er blevet separeret, eller hvis I flytter sammen igen, bortfalder separationen. Det er en god idé at fortælle folkekøret, at I ikke længere er separeret. På den måde kan det registreres, at separationen er bortfaldet. I behøver ikke at give Statsforvaltningen besked om, at I ikke længere vil være separeret.

Hvis I har ophævet separationen, gælder separationen ikke igen, hvis I endnu en gang går fra hinanden. I skal derfor søge om separation igen. I kan også, i den situation, søge om direkte skilsmisse, hvis I er enige om, at det er det, I vil. I kan ikke ophæve en skilsmisse. I skal derfor gifte jer igen, hvis I fortryder skilsmissen.

Beslutninger og ansøgninger

Statsforvaltningen kan separere eller skille jer, hvis I er enige om følgende vilkår for separationen eller skilsmissen:

- Skal der være en pligt til at betale ægtefællebidrag, og hvor længe skal pligten vare?
- Hvem skal overtage lejemålet eller fortsætte med at bo i andelsboligen?

Derfor er det vigtigt, at I forholder jer til nogle helt konkrete spørgsmål, inden I sender ansøgningen om separation eller skilsmisse til Statsforvaltningen.

- Skal den ene af jer forpligte sig til at forsørge den anden (ikke jeres børn) efter separationen og/eller skilsmissen?
- Hvor længe skal denne forsørgelse vare?
- Hvem skal blive boende i jeres hjem (leje eller andelsbolig), og hvem af jer skal flytte?

Når I har overvejet dette, kan I ansøge Statsforvaltningen om separation eller skilsmisse. I skal bruge Statsforvaltningens blanketter til ansøgning om separation og skilsmisse. Du kan finde og udfylde dem elektronisk på vores hjemmeside www.statsforvaltningen.dk under 'Blanketter'.

Hvis I ikke er enige i disse vilkår, kan I stadig blive separeret eller skilt, og I skal stadig sende jeres ansøgning til Statsforvaltningen. Vi vil prøve at hjælpe jer til at finde frem til en løsning, men hvis det ikke kan lade sig gøre, kan vi sende sagen i retten, hvis en af jer beder os om det. Så bestemmer retten, hvordan det skal være.

I behøver ikke at være enige om for eksempel

- hvor børnene skal bo
- hvordan eller om der skal betales børnebidrag
- hvordan I deler jeres ting imellem jer.

Her hjælper Statsforvaltningen jer gerne med vejledning.

Møde i Statsforvaltningen

Et møde i Statsforvaltningen om separation eller skilsmisse hedder en vilkårsforhandling. Hvis I ikke er enige om at blive separeret eller skilt, eller hvis I ikke er enige om vilkårene, skal I deltage i en vilkårsforhandling.

Selv om I er enige om det hele, kan I tilvælge en vilkårsforhandling, hvis I ønsker at få den vejledning, der gives under et sådant møde.

Det koster 950 kr. at deltage i en vilkårsforhandling.

Statsforvaltningen kan også bestemme, at I skal til et møde i Statsforvaltningen. Hvis det er Statsforvaltningen, der beslutter, at I alligevel skal til vilkårsforhandling, skal I ikke betale gebyret.

Vi skal holde vilkårsforhandling med jer, hvis vi mener, at der er en god grund til det. En god grund kan være, at:

- vi er i tvivl om, hvorvidt I begge fuldt ud forstår betydningen af de aftaler, I har indgået
- hvis det ser ud som om, at I ikke ved, hvilke rettigheder I har
- hvis der er noget, der tyder på, at én af jer er blevet presset til en aftale

Formålet med vilkårsforhandlingen er at vejlede jer om separation og skilsmisse, fortælle jer, hvad det betyder at blive separeret og skilt, og hvis der er brug for det at hjælpe jer til at blive enige om vilkårene samt at forstå konsekvenserne af vilkårene.

Hvis I ikke bliver enige om vilkårene eller slet ikke er enige om at ville separeres eller skilles, så kan Statsforvaltningen, efter I har været til vilkårsforhandling, beslutte at afslutte sagen. Når vi afslutter sagen, får I mulighed for at bede os om at sende sagen i retten.

Hvad sker der på en vilkårsforhandling

På mødet målrettes vejledningen de konkrete problemstillinger, som ægtefællerne rejser i forbindelse med separation og skilsmisse:

- forældremyndighed og barnets bopæl
- samvær herunder anden kontakt end samvær og ret til orientering om barnet
- børnebidrag og ægtefællebidrag
- formuefællesskabets ophør og skæringsdatoen herfor
- bortfald af arveret
- aftrapning og bortfald af ægtefællebidrag
- reglerne om ægtefællepension og pensionsrettighedernes behandling
- bevillingens gyldighed i udlandet
- muligheden for ændring af vilkårene i ægteskabslovens §§ 52, 53 og 58
- virkningerne af en fortsættelse eller genoptagelse af samlivet efter separationen

I forbindelse med vejledning om formuefællesskabets ophør skal der vejledes om deling af formueaktiverne. Formuefællesskabet ophører med mindre andet aftales ved udgangen af det døgn, hvor der er indgivet ansøgning om separation eller skilsmisse. Statsforvaltningen vejleder endvidere om de mest almindelige skatteretlige konsekvenser af samlivsophævelse, separation og skilsmisse.

Gebyrer for separation og skilsmisse

Man skal betale for sagsbehandlingen i form af gebyrer. Det vedtog folketinget i 2013. Gebyrenes størrelse fastsættes og reguleres af børne- og socialministeren, og må ikke overstige omkostningerne ved behandlingen af sagerne.

Vi må ikke begynde at behandle din sag, før gebyret er modtaget på vores konto. Hvis gebyret ikke er modtaget inden for kort tid efter ansøgningen er sendt, vil vi henlægge sagen.

I skal selv aftale, hvem af jer, der betaler gebyret, eller om I deles om udgiften.

Det er ikke muligt at få gebyret tilbage, hvis betingelserne for separation eller skilsmisse ikke er opfyldt.

Gebyrernes størrelse

Pr. 10. februar 2016 koster:

- en separation 420 kr.
- en skilsmisse 420 kr. Uanset om I er blevet separeret først.
- en vilkårsforhandling 950 kr.

Det betyder, at hvis du først bliver separeret, derefter skilt, og der samtidig skal være en vilkårsforhandling, er det samlede gebyr for sagsbehandlingen 1.790 kr.

Hvis gebyret udgør en ekstraordinær belastning i ens økonomi, kan man søge sin kommune om hjælp efter aktivlovens § 81. Kommunen kan efter en konkret vurdering vælge at yde hjælp til rimeligt begrundede enkeltudgifter, hvis personen ellers vil få vanskeligt ved at klare sig selv i fremtiden.

Betaling af gebyr

Statsforvaltningen tilbyder tre muligheder for betaling af gebyr:

1. Du kan betale gebyret i forlængelse af, at du udfylder den digitale blanket, som passer til din situation. Den betalingsmetode er den hurtigste vej til opstart af en sag, og betalingen af gebyret sker samtidig med, at du underskriver og indsender blanketten med dit NemID.
2. Du kan betale gebyret via betalingsformularen på vores hjemmeside www.statsforvaltningen.dk
3. Du kan betale gebyret via din bank. Beløbet skal indbetales til vores konto i Danske Bank: Reg.nr.: 0216 - kontonr.: 4069175392. Husk at oplyse ansøgers CPR-nummer ved indbetaling. Ellers kan vi ikke se, hvilken ansøgning gebyret er knyttet til.

Hvis du har en udenlandsk bank og skal indbetale et gebyr til Statsforvaltningen, skal du benytte følgende oplysninger: IBAN: DK24 0216 4069 1753 92. BIC/SWIFT: DABADKKK. Husk at oplyse ansøgers CPR-nummer ved indbetalingen. Ellers kan vi ikke se, hvilken ansøgning gebyret er knyttet til.

Det er ikke muligt at betale gebyret i rater. Statsforvaltningen modtager ikke kontanter eller checks.

De to grundvilkår: ægtefællebidrag og bolig

Der er to grundvilkår, som I skal afklare for at blive separeret eller skilt:

Det ene er spørgsmålet om, hvorvidt den ene skal betale ægtefællebidrag til den anden, alternativt at ingen af parterne betaler ægtefællebidrag til den anden. Det andet er spørgsmålet om, hvem der fortsætter med at bo i den leje- eller andelsbolig, der hidtil har tjent som fælles bolig.

Hvis I ikke er enige om vilkårene, skal I deltage i en såkaldt vilkårsforhandling i Statsforvaltningen som beskrevet ovenfor.

Ægtefællebidrag

Når I er gift, har I pligt til at forsørge hinanden.

Når I bliver separeret eller skilt, har I ikke længere denne pligt. I kan dog aftale, at den ene af jer fortsat skal forsørge den anden (betale ægtefællebidrag). Hvis I aftaler, at den ene af jer skal betale ægtefællebidrag, og at der dermed er bidragspligt, skal I også aftale, hvor lang tid, der skal betales bidrag. For eksempel et bestemt antal år fra separationen eller skilsmissen eller uden tidsbegrænsning.

Hvis I ikke bliver enige om bidragspligten under Statsforvaltningens behandling af sagen, kan Statsforvaltningen ikke separere eller skille jer. Vi sender så sagen i retten, hvis I beder os om det, og så bestemmer retten, om der skal betales ægtefællebidrag og i givet fald i hvor lang tid.

I behøver ikke at aftale et bestemt beløb. Det kan Statsforvaltningen hjælpe jer med.

I kan også aftale, at der skal være bidragspligt, men at der indtil videre ikke skal betales nogen penge. Så vil der først blive fastsat et beløb, når den af jer, der skal modtage bidrag, søger Statsforvaltningen om det, og Statsforvaltningen efter at have undersøgt jeres økonomiske forhold kommer frem til om og hvor meget, der skal betales i bidrag.

Hvis I er enige om, at bidraget skal være et bestemt beløb, skal I også aftale, om Statsforvaltningen skal kunne ændre beløbet.

Ved separation kan I vælge, om jeres aftale kun skal gælde frem til skilsmissen. Det er op til jer. I har så mulighed for at tage spørgsmålet om bidragspligt op igen ved skilsmissen.

Bidragspligt kan være afgørende for, at man kan bevare en ret til ægtefællepension efter den anden ægtefælle. Det kan du læse mere om nedenfor.

Hvis I aftaler bidragets størrelse, skal I også aftale, om bidragets størrelse skal kunne ændres af Statsforvaltningen eller af retten.

Statsforvaltningen kan ændre bidragets størrelse, hvis omstændighederne taler for det, for eksempel ved ændring af en af parternes økonomiske forhold. Retten kan kun ændre bidragets størrelse, hvis det på grund af væsentligt forandrede forhold vil være urimeligt at opretholde aftalen.

Hvis bidragsperioden er uden tidsbegrænsning eller længere end 10 år, og Statsforvaltningen har bestemt størrelsen af bidraget, kan Statsforvaltningen efter ansøgning aftrappe bidraget og nedsætte det til 0 kr., når der er betalt bidrag i længere tid, end I har boet sammen.

Når Statsforvaltningen fastsætter ægtefællebidragets størrelse, benytter vi nogle overordnede retningslinjer.

På baggrund af jeres indtægtsforhold beregner vi ægtefællebidragets størrelse – normalt til et sted i nærheden af 1/5 af forskellen mellem jeres indtægter.

I kan læse mere om beregning af ægtefællebidrag på vores hjemmeside www.statsforvaltningen.dk

Hvis I har en pensionsordning, kan jeres aftaler om ægtefællebidrag have betydning for udbetaling af ægtefællepension.

Ægtefællepension omfatter også godtgørelse eller tilbagekøbsværdi ved udtræden af pensionsordningen uden pension.

Det er ikke utænkeligt, at en pensionsordning også indeholder en ægtefællepension. Kontakt jeres pensionsinstitut og forhør jer om, hvordan jeres separation eller skilsmisse eventuelt påvirker denne pension.

En ægtefælle har ret til ægtefællepension, hvis den anden ægtefælle har en pensionsordning, der er led i eller oprettet som led i et ansættelsesforhold eller i ATP og indeholder en kollektivt beregnet ægtefællepensionsordning.

Ægtefællepension

Ved separation og skilsmisse bortfalder retten til ægtefællepension medmindre den ene ægtefælle har bidragspligt over for den anden ægtefælle på separations- eller skilsmissetidspunktet, og ægteskabet har varet i mindst 5 år.

Hvis betingelserne for at bevare retten til ægtefællepension efter separationen/skilsmissen er opfyldt, skal man for at sikre retten til pensionen anmelde retten til pensionsinstituttet.

Ved 'kollektiv' menes en pensionsordning, hvor pensionsbidragenes størrelse og betaling er uafhængig af, om den pågældende er gift eller ugift. Efter ægtefællepensionsloven drejer det sig om:

- Tjenestemandspensioner
- ATP-indbetalinger inden den 1. januar 2002
- De fleste pensionskasseordninger
- En del forsikringsordninger

Tjenestemandspensioner og ATP-ordningen indeholder altid ægtefællepension. For pensionskasse- og forsikringsordningerne afhænger det af vedtægterne m.v., om de indeholder ægtefællepension. Kontakt din pensionskasse/dit forsikringselskab for at høre nærmere.

Det er ikke en betingelse for at bevare retten til pension, at der er fastsat eller aftalt et bidrag. Det er nok, at der er bidragspligt, og at Statsforvaltningen kan fastsætte bidragets størrelse. Hvis bidragspligten er tidsbegrænset, bevarer ægtefællen kun retten til ægtefællepension i bidragsperioden.

Hvis I selv aftaler bidragets størrelse, skal I være opmærksomme på følgende:

- **Hvis Statsforvaltningen kan ændre størrelsen af bidraget**, bevares retten til ægtefællepension.
- **Hvis Statsforvaltningen ikke kan ændre størrelsen af bidraget**, er det en betingelse for at bevare retten til ægtefællepension, at det beløb, der bliver aftalt på separations- eller skilsmissetidspunktet for hele bidragsperioden udgør et årligt grundbeløb, der mindst svarer til det på dette tidspunkt gældende normalbidrag. (Normalbidrag = grundbeløb og tillæg vedr. børnebidrag).
- **Hvis bidragspligten følger af en aftale om gensidig bidragspligt**, skal I være opmærksomme på, at retten til ægtefællepension kun bevares, hvis begge disse forhold gælder:
 - Der har været fastsat bidrag i bidragsperioden
 - Den nu afdøde ægtefælle betalte bidrag til den anden ægtefælle ved dødsfaldet.

En ægtefælle kan give afkald på retten til ægtefællepension efter separation eller skilsmisse. I så fald udbetales der ingen ægtefællepension. Husk at give besked til pensionsinstituttet.

Ægtefællepensionsloven omfatter også overlevelsesrente, der er oprettet som led i den anden ægtefælles ansættelsesforhold. En overlevelsesrente giver den separerede/skilte ægtefælle ret til en løbende ydelse, som begynder ved den anden ægtefælles/partners død og fortsætter, indtil den berettigede separerede/skilte ægtefælle dør.

Ikke mange har en overlevelsesrente længere. Hvis den ene af jer har en overlevelsesrente oprettet som led i den andens ansættelsesforhold, så kontakt pensionsinstituttet, hvor overlevelsesrenten er tegnet for nærmere oplysninger.

Boligen

Hvis I bor i lejebolig, skal I være enige om, hvem der skal blive boende i lejligheden. Det samme gælder, hvis I bor i andelsbolig. Det har ingen betydning, hvem der har underskrevet lejekontrakten eller andelsbeviset.

Bor I i en ejerbolig, hører spørgsmålet om den under bodelingen. Det samme gælder værdien af andelsboligen.

Ansøgning om separation eller skilsmisse

Når du vil ansøge om separation eller skilsmisse, skal du sende en ansøgningsblanket til Statsforvaltningen sammen med et gebyr.

Du skal vælge den blanket, der passer til din situation.

Du kan vælge imellem følgende blanketter:

- Blanketten om ansøgning om separation
- Blanketten om ansøgning om skilsmisse uden forudgående separation
- Blanketten om ansøgning om skilsmisse efter forudgående separation

Du kan udfylde ansøgningen om separation eller skilsmisse elektronisk på vores hjemmeside www.statsforvaltningen.dk. Her bliver du ført igennem ansøgningen punkt for punkt, og kan til sidst underskrive blanketten med din NemID.

I kan begge skrive blanketten under digitalt. Dette gør I ved, at du/I sender blanketten videre til digital underskrift hos den anden part. For at I kan underskrive blanketten digitalt, skal I begge have en NemID. Første part kan også underskrive blanketten digitalt og sende den direkte til Statsforvaltningen. Så sender Statsforvaltningen blanketten videre til den anden part for at indhente hans/hendes underskrift.

Hvis I ikke er gift i Danmark, så kan vi få brug for den originale vielsesattest. Hvis vi får brug for jeres vielsesattest, så kontakter vi jer.

Hvis I ikke er gift i Danmark

Hvis vi skal bruge den originale vielsesattest, og den ikke er på engelsk eller tysk, skal den oversættes af en autoriseret translatør til dansk, engelsk eller tysk. Det er jer selv, der skal sørge for oversættelsen. I sjældne tilfælde spørger vi nærmere ind til den udenlandske vielsesattest og kræver dokumentation for ægtheden.

Hvis I ansøger om skilsmisse efter en separation, skal I sende en kopi af jeres separationsbevilling eller separationsdom ind til os sammen med ansøgningen.

Husk at betale gebyr på 420 kr. for behandlingen af en separations- eller skilsmissesag samt yderligere 950 kr., hvis en af jer eller I begge to ønsker vilkårsforhandling.

Registreret partnerskab

Lov om registreret partnerskab er ophævet, men gælder stadig for de registrerede partnerskaber, der er indgået inden 15. juni 2012. Et partnerskab, der er indgået efter lov om registreret partnerskab, kan efter parternes ønske omdannes til et ægteskab.

Forældremyndighed, samvær og barnets bopæl

Børnene er ofte det største dilemma, når ægtefæller med børn går fra hinanden.

Når I er gift, har I fælles forældremyndighed over jeres børn. Det har I også efter en separation eller skilsmisse.

Hvis I ønsker at aftale, at den ene af jer skal have forældremyndigheden alene, skal det ske på den blanket, som hedder 'Anmeldelse af aftale om ophør af fælles forældremyndighed'. Du kan finde blanketten på vores hjemmeside www.statsforvaltningen.dk

Vil I senere igen have fælles forældremyndighed, eller ønsker I at overføre forældremyndigheden til den anden forælder, skal det også ske på en blanket, som ligger på www.statsforvaltningen.dk

Hvis I har ændret på placeringen af forældremyndigheden, og hvis I fortryder separationen og finder sammen igen, får I automatisk fælles forældremyndighed igen. I skal fortælle folkeregisteret, at I ikke længere er separeret. Så bliver det registreret, at separationen er bortfaldet, og at I har fælles forældremyndighed igen.

Kan I ikke blive enige om forældremyndigheden, samværet eller børnenes bopæl, kan I kontakte Statsforvaltningen. Ligesom i ægteskabssager skal alle sager, hvor forældre er uenige om forældremyndigheden, eller om hvor børnene skal bo, starte i Statsforvaltningen.

Statsforvaltningen kan ikke bestemme, hvor børnene skal bo, eller hvordan forældremyndigheden skal fordeles. Hvis I ikke kan blive enige under Statsforvaltningens behandling af sagen, kan vi sende sagen i retten, hvis en af jer beder om det.

Hvis der er behov for en midlertidig afgørelse om bopæl eller forældremyndighed, kan Statsforvaltningen bestemme, hvor børnene skal bo midlertidigt, eller hvem der midlertidigt skal have forældremyndighed, indtil retten har truffet sin afgørelse i sagen.

Statsforvaltningen kan bestemme, hvordan samværet skal være, hvis vi bliver bedt om det.

Statsforvaltningen kan, udover at indkalde jer til vejledningsmøder om forældremyndighed, bopæl og samvær, også tilbyde jer børnesagkyndig rådgivning og konfliktmægling. Læs mere på vores hjemmeside www.statsforvaltningen.dk

Det er en god idé at læse pjecen 'Med barnet i centrum', som I kan finde på www.statsforvaltningen.dk

Børnebidrag, børnetilskud og børne- og ungeydelse

I har pligt til at forsørge jeres barn, til det fylder 18 år. Den af jer, der ikke har barnet boende, skal fortsat være med til at forsørge barnet. I kan selv aftale, hvordan det skal ske. Kan I ikke blive enige, eller har I spørgsmål om fastsættelse af børnebidrag, kan Statsforvaltningen hjælpe jer.

Den forælder, der bor alene med barnet, kan søge Udbetaling Danmark om ordinært og ekstra børnetilskud.

Børne- og ungeydelse ('børnechecken') udbetales som udgangspunkt til moren. Barnets far kan søge Udbetaling Danmark om at få udbetalt børne- og ungeydelsen, hvis barnet bor hos ham eller flytter over til ham.

Bodeling

Hvis I er blevet gift i Danmark, har I formuefællesskab, medmindre I aftalte særeje på hele eller dele af formuen. Særeje kan også være opstået ved arv eller gave.

Det hedder **Formuefællesskab**, hvad enten I har en formue eller ej.

Når I bliver separeret eller skilt, skal I dele jeres formue. Det vil sige, at I skal dele det, I har: 'fællesboet'.

Som udgangspunkt ophører formuefællesskabet ved udgangen af det døgn, hvor der er indgivet ansøgning om separation eller skilsmisse til Statsforvaltningen.

I kan dog aftale, at det skal være en anden dato, formuefællesskabet skal ophøre.

En deling fungerer i princippet ved, at hver ægtefælle skal beregne sin bodel. Det gør man ved, at man sætter beløb på, hvor meget man ejer, og hvor meget man skylder væk. Når det er sket, sker bodelingen på denne måde:

- Hvis begge ægtefæller ejer mere, end de skylder væk (positiv bodel), deler man, så hver får lige meget
- Hvis den ene ægtefælle skylder mere væk, end vedkommende ejer (negativ bodel), så deler man kun den ægtefælles bodel, som er positiv. Bodelen deles lige mellem ægtefællerne

Hvis I ikke kan blive enige om, hvordan I skal dele jeres bo, kan skifteretten afgøre det for jer.

Skifteretten kan også behandle sagen, selv om begge bodele er negative. Det er også muligt at begrænse ansøgningen om offentligt skifte, så det kun vedrører en del af bodelingen eller enkeltspørgsmål.

Skifteretten kan bestemme, at en autoriseret bobehandler skal hjælpe med sagen, hvis sagen er kompliceret.

Den, der beder om hjælp til deling af boet ved skifteretten, skal betale en grundafgift på

400 kr. til skifteretten. Hvis skifteretten bestemmer, at der skal være en autoriseret bobehandler, koster det yderligere 0,5% i skifteafgift af boets formue – dog højst 10.000 kr. Omkostningerne ved bobehandling skal som udgangspunkt betales, når boet sluttes. Skifteretten fordeler i den forbindelse omkostningerne mellem jer. Den, der anmoder om, at sagen henvises til en bobehandler, skal dog stille sikkerhed for omkostningerne, allerede når bobehandlingen indledes. Det er muligt at søge om fri proces til skifte.

Du kan læse mere på hjemmesiden www.domstol.dk under 'Sådan gør du' – 'familie' – 'ægteskabssager'.

De fleste finder selv en praktisk løsning.

Børnenes ting og penge tilhører børnene og er ikke med i bodelingen.

Hvis I har særeje, skal det ikke deles ved separation eller skilsmisse. Hvis f.eks. et stort særeje betyder, at en af jer kommer til at blive urimeligt ringe stillet, skal der eventuelt betales et kompensationsbeløb.

Det samme gælder, hvis den ene ægtefælle har andre værdier, der ikke er omfattet af formuefællesskabet, for eksempel personskadeerstatning, goodwill, ophavsrets- eller pensionsrettigheder.

Hvis I er enige om, at den ene skal betale sådan et beløb til den anden, skal I som led i jeres aftale om bodeling aftale beløbets størrelse, og hvornår det skal betales.

Hvis I ikke kan blive enige om, hvorvidt der skal betales et beløb, kan skifteretten også bestemme, hvordan det skal være.

Gæld

I hæfter selv hver især for jeres gæld. Har I stiftet gælden sammen, da I for eksempel købte hus eller bil, er I fælles om gælden.

Husk, at hvis I aftaler at den ene af jer skal overtage fælles gæld, så kan I ikke aftale dette, uden at kreditor godkender det.

Arv og livsforsikring

Når I bliver separeret eller skilt, arver I ikke længere automatisk hinanden, og retten til livsforsikringer bortfalder normalt.

Hvis I stadig ønsker at arve hinanden efter separation og/eller skilsmisse, skal I oprette et (nyt) testamente. Det gælder også, selv om I har oprettet et testamente under ægteskabet.

Samlivsophævelse, separation og skilsmisse medfører normalt, at den ene ægtefælle mister retten til at få en eventuel livsforsikring efter den anden udbetalt. Kontakt jeres forsikringsselskab for mere information.

Efternavn

I bestemmer selv, om I vil beholde jeres nuværende efternavn.

Mange skifter navn, når de bliver gift, og efter en separation eller skilsmisse, kan I, mod et gebyr, ændre navnet til det gamle efternavn.

Vil I have jeres efternavn ændret, skal I kontakte personregisterføreren i jeres bopæls-sogn (hvis I er fødselsregistreret i Sønderjylland, skal I kontakte det personregister i den kommune, hvor I er fødselsregistreret).

Faderskab

Hvis I venter barn sammen, når I bliver separeret eller skilt, bliver faren ikke automatisk registreret som far til barnet.

Er I separeret på fødselstidspunktet, kan I sammen underskrive en omsorgs- og ansvarserklæring og aflevere den til Statsforvaltningen sammen med barnets fødselsattest. Er I derimod skilt på fødselstidspunktet, kan I sammen underskrive en omsorgs- og ansvarserklæring og aflevere den sammen med barnets fødselsattest til kordegnen/ personregisterføreren i morens bopælssogn/kommune.

I kan læse mere om faderskab på vores hjemmeside www.statsforvaltningen.dk og hente omsorgs- og ansvarserklæring og andre blanketter vedr. faderskab på hjemmesiden www.personregistrering.dk

Skat

Jeres separation eller skilsmisse får sikkert indflydelse på jeres skat. Tal eventuelt med skattemyndighederne, inden I sender jeres ansøgning til Statsforvaltningen.

Separation og skilsmisse vil ganske givet få betydning for betaling af skat i relation til sambeskatning, uudnyttede bund- og personfradrag samt overførsel af underskud.

Sociale ydelser

Jeres separation eller skilsmisse kan også få indflydelse på nogle sociale ydelser. Tal eventuelt med socialforvaltningen om, hvad det kommer til at betyde for jer, inden I søger om separation eller skilsmisse.

Udenlandske statsborgere

Når udenlandske statsborgere (bortset fra nordiske statsborgere) bliver separeret og skilt, skal Statsforvaltningen give Udlændingestyrelsen besked, da det kan få betydning for den udenlandske ægtefælles opholdstilladelse. Hvis I er i tvivl, kan I få mere information hos Udlændingestyrelsen eller hos Statsforvaltningen.

Det er ikke alle lande, der anerkender en dansk separations- eller skilsmissebevilling. Hvis I vil vide, om et land anerkender jeres separations- eller skilsmissebevilling, skal I tale med ambassaden for dette land. Alle nordiske lande anerkender danske separationer og skilsmisser.

Fri proces

Hvis det ikke lykkes jer at blive enige i Statsforvaltningen om separation, skilsmisse, børnenes bopæl eller forældremyndighed, kan Statsforvaltningen sende sagen i retten, hvis en af jer beder os om det. Så er det retten, der bestemmer.

Dommeren vil, hvis I søger om det, kunne tage stilling til, om I kan få fri proces under sådan en retssag. I skal indsende kopi af årsopgørelse fra forrige år (for eksempel årsopgørelse fra 2015 ved ansøgning i 2017) til retten, da det afhænger af jeres økonomiske forhold, om I kan få fri proces. Fri proces betyder, at du ikke skal betale for advokat og retsafgift. Du kan ikke få fri proces til advokathjælp under Statsforvaltningens behandling af sagen.

Færøerne og Grønland

På Færøerne og i Grønland gælder andre regler. Kontakt derfor Rigsombuddet på Færøerne og i Grønland for at høre nærmere. Du kan finde links til hjemmesiderne på Statsministeriets hjemmeside www.stm.dk

Vil du vide mere?

Du kan læse meget mere om forældremyndighed, samvær, barnets bopæl, formueforhold, faderskab, registreret partnerskab, børnebidrag, ægtefællebidrag, børnesagkyndig rådgivning, konfliktmægling m.m. på vores hjemmeside www.statsforvaltningen.dk

På www.statsforvaltningen.dk kan du også finde og udfylde de blanketter, du skal bruge, når du skal separeres eller skilles.

Læs mere om love og regler på Ankestyrelsens Familieretsafdelings hjemmeside: www.familiestyrelsen.dk

Læs mere om børnetilskud og børne- og ungeydelsen på borger.dk: www.borger.dk/forside/familie-ogboern

Andre nyttige links

ATP-pension: www.atp.dk

Opholdstilladelse: www.nyidanmark.dk

Domstolene, bodeling, skifte: www.domstol.dk

Fri proces til familieretlige retssager: www.domstol.dk

Fri proces til andre sager: www.civilstyrelsen.dk

Pensioner: www.forsikringsoplysningen.dk

Statsforvaltningen
Storetorv 10
6200 Aabenraa

www.statsforvaltningen.dk

**Statsforvaltningens
INFO-center**
Telefon 72 56 70 00

